

[Den fg. formand]

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Grundlaget for denne debat er ikke særlig godt. Dels er vores debat- og beslutningsgrundlag vedrørende forsvars- og sikkerhedspolitik her i landet generelt for dårligt, dels er det blevet en regel, at danske forsvarsordninger besluttet bag lukkede døre i forsvarsministeriet og først bliver oversendt til folketinget, når enighed er opnået. Det er en fremgangsmåde, som i høj grad er angribelig, og som i høj grad skaber usikkerhed om dansk forsvarspolitik, hvilket ingen har gavn af, slet ikke forsvaret. Jeg skal derfor gentage det radikale venstres opfordring til regeringen om nu at lade forslaget til en ny forsvarsordning behandle i folketinget og i folketingets forsvarsudvalg.

Det radikale venstre er tilfreds med, at denne forespørgsel er rejst, uanset at debatgrundlaget er mangelfuldt. Vi håber, at den debat, vi har her, kan bidrage til at få skabt et bedre grundlag for de fremtidige overvejelser og til at stimulere den stigende interesse for sikkerhedspolitik, som tydeligt viser sig i befolkningen. Vi mener, at folketinget og regeringen snarest må tage skridt til konkret handling for at få iværksat en nyvurdering af alle forhold af betydning for dansk sikkerhedspolitik, vel at mærke en nyvurdering, som kan frigøre sig for vanetænkning og konservative forestillinger om tingenes uforanderlighed.

Europa er verdens mest overoprustede område. Nytænkning må derfor anvise veje til nedrustning og til omlægning af dansk sikkerhedspolitik. Det første væsentlige skridt kan tages ved, at folketinget giver sin støtte til det forslag om stop for eksport af krigsmateriel fra Danmark, som det radikale venstre har fremsat. Det næste væsentlige skridt kan tages ved, at folketinget giver sin støtte til det forslag om nedsættelse af et sagkyndigt og uafhængigt udvalg til at undersøge og vurdere problemerne omkring dansk sikkerhedspolitik, som det radikale venstre har fremsat, og som kommer til behandling her i tinget på torsdag. Det tredje væsentlige skridt, regeringen og folketinget kan og bør tage, er på dansk-nordisk plan at arbejde for

iværksættelse af en egentlig freds- og konfliktforskning, der bl.a. kunne gå ind i konstruktive overvejelser af, hvorledes der gradvis kunne overføres midler fra de militære budgetter til den nok så væsentlige sikkerhedspolitiske indsats, som kan ligge i at bruge flere midler på ophjælpning af u-landene.

Når disse aktiviteter er sat i gang, vil der være skabt et godt grundlag for nedsættelse af en dansk sikkerhedspolitisk totalforsvarskommission, hvori de politiske partier også kan være repræsenteret. Hvis disse aktiviteter gribes rigtigt an, og hvis de ikke omgærdes af det sædvanlige hemmelighedskræmmeri, vil der være skabt et godt grundlag såvel for den folkelige debat som for folketingets debat og beslutninger på det sikkerhedspolitiske område. Dette ønske om den fremtidige danske sikkerhedspolitiske debat kan føres på et mere kvalificeret grundlag. Det håber vi på at regeringen vil og at regering og folketing vil være imødekommende over for. Det er i hvert fald det radikale venstres mindstekrav for, at vi kan deltage i beslutninger om en kommende forsvarsordning.

Hvad er så det radikale venstres ønsker til en kommende forsvarsordning? Det kan formuleres helt enkelt: dansk forsvar skal i langt højere grad end hidtil indrettes efter de gældende sikkerhedspolitiske realiteter, som i al deres enkelthed er, at et isoleret angreb på et dansk område er usandsynligt, og hvis det alligevel skulle finde sted, vil det være umuligt for dansk forsvar af en hvilken som helst størrelse og organisation at nedkæmpe det. Dette må igen indebære, at vi i højere grad end hidtil indretter dansk forsvar på effektiv varsling og anden virksomhed, som har betydning for hævvelse af dansk suverænitæt, med andre ord, at det danske forsvar i højere grad end hidtil indrettes på som krisestyningsinstrument for regering og folketing at virke krigsforebyggende.

I det omfang det er en tankegang af denne karakter, der ligger bag regeringens udspil, kan der forhandles med det radikale venstre.

Det spørgsmål, som herefter kan rejses – og sikkert vil blive rejst – er, om et dansk forsvar hovedsagelig indrettet på varslingsvirksomhed og på suverænitæthævvelse kan virke sammen med endsige blive accepteret i NATO.

Hertil må svares, at Danmark selv har valgt at være med i NATO og selv tilrette-